

Respect pentru oameni și cărți

CLEOPATRA MIHĂILESCU
TUDORA PIȚILĂ

*Limba și literatura
română*

Caiet de lucru

CLASA A III-A

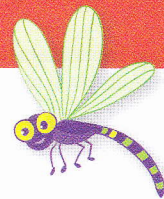
Notă: Subdomeniile marcate cu NOU reprezintă conținuturi noi din programa școlară actuală.

Libris

Cuprins

1. Acte de vorbire		
• Prezentarea proprie (actualizare)	4	
• Prezentarea de persoane (act.), de cărți, de activități (NOU) ..	5	
• Solicitarea de informații. Oferirea de informații	6	
• Cererea familiară. Cererea politicoasă (NOU). Formule de permisiune, de salut	8	
• Schimbul verbal (Dialogul). Redactarea unui dialog (act.) ..	10	
• Descrierea unei ființe/unui obiect din mediul apropiat (NOU)	12	
• Relatarea unei întâmplări trăite/citite/vizionate (NOU) ..	13	
2. Noțiuni de fonetică		
• Sunetul și litera. Vocale și consoane (actualizare)	14	
• Silaba. Despărțirea în silabe la capăt de rând (actualizare)	16	
• Grupurile de litere. Grupurile de sunete ea, ia, ie, oa, ua, uă rostite într-o singură silabă (actualizare)	18	
3. Vocabularul		
• Cuvântul (actualizare)	20	
• Cuvinte cu înțeles asemănător. Cuvinte cu înțeles opus (actualizare)	22	
• Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit (actualizare) ..	23	
4. Ortografia		
• Cuvintele care se scriu cu m înainte de p sau b (act.)	24	
• Scrierea corectă cu i și â (actualizare)	25	
• Scrierea corectă a cuvintelor care conțin grupurile de sunete cs sau gz (actualizare)	26	
• Scrierea corectă a cuvintelor care conțin vocale sau consoane duble (NOU)	27	
• Cuvintele într-o/intr-un, dintr-ol/dintr-un, printr-o/printr-un (actualizare)	28	
• Cuvintele sa și s-a (actualizare)	29	
• Cuvintele sau și s-au (actualizare)	31	
• Cuvintele într-una și întruna (NOU)	33	
• Cuvintele odată și o dată (NOU)	34	
• Cuvintele numai și nu mai (NOU)	35	
• Cuvintele nicio, niciun (NOU)	36	
• Cuvintele ia și i-a, iau și i-au (NOU)	37	
• Cuvintele la și l-a (NOU)	39	
• Cuvintele nea și ne-a (NOU)	41	
• Cuvintele neam și ne-am (NOU)	42	
• Cuvintele săi și să-i (NOU)	43	
• Cuvintele nu-l și nu-i (NOU)	44	
• Cuvintele n-am, n-ai, n-are, n-au (NOU)	45	
• Scrierea corectă a unor forme ale verbelor a fi și a lua (NOU)	46	
5. Propoziția/Enunțul		
• Propoziția (actualizare)	47	
6. Punctuația		
• Semnele de punctuație (actualizare)	49	
• Ghilimelele (NOU)	52	
• Punctele de suspensie (NOU)	53	
7. Textul		
• Textul literar. Textul narativ. Textul în versuri (act.) ..	54	
• Textul nonliterar (actualizare)	56	
• Reclama. Articole din reviste pentru copii	58	
• Afișul (act.)	60	
• Textul funcțional. Invitația (actualizare)	61	
• Felicitarea (act.)	62	
• Fluturașul (NOU)	63	
• Cartea poștală (NOU)	64	
• E-mailul (NOU)	65	
• Organizatorii grafici (NOU)	66	
8. Scrierea despre textul literar		
• Formularea de răspunsuri la întrebări date (act.)	68	
• Formularea de întrebări pe baza textului citit (act.) ..	69	
• Recunoașterea personajelor (actualizare)	70	
• Delimitarea textului în fragmente logice (NOU)	72	
• Formularea ideii principale a unui fragment. Planul simplu de idei (NOU)	74	
• Transformarea unui dialog în povestire. Transformarea povestirii în dialog (NOU)	76	
• Povestirea scrisă a unui fragment (NOU)	78	
• Povestirea scrisă a unui text de mică întindere (NOU) ..	80	
9. Scrierea imaginativă		
• Părțile unei compuneri (NOU)	82	
• Compunere după suport vizual (act.)	84	
• Compunere după benzi desenate (act.)	85	
• Compunere după un șir de întrebări (act.)	86	
• Compunere pe baza unor cuvinte/expresii de sprijin (NOU)	87	
• Compunere după un plan dat (NOU)	88	
• Compunere cu început dat (NOU)	89	
• Compunere cu sfârșit dat (NOU)	90	
10. Părți de vorbire		
• Cuvântul – parte de vorbire	91	
• Substantivul	92	
• Adjectivul	94	
• Pronumele personal. Pronumele personal de politețe	96	
• Numeralul	98	
• Verbul	100	
11. Părți de propoziție		
• Subiectul	102	
• Predicatul	104	
• Părți secundare de propoziție	106	
• Propoziția simplă	108	
• Propoziția dezvoltată	110	

1. ACTE DE VORBIRE

Respect pentru oameni și cărți **Prezentarea proprie**

Știu!

- ◆ Când mă prezint, trebuie să precizez numele, prenumele, ocupația.

Lucrez!

1. Citește fragmentul.

„Nici nu ieșiră bine fetele din casă că o și-o văzură pe doamna Wisser îndreptându-se către ele împreună cu o prietenă.

— Cum îl cheamă pe micul nostru iepuraș? întrebă curioasă prietena.

— Mă cheamă Ramona Geraldine Quimby. Am patru ani și sunt sora lui Beezus, răspuse fetița costumată în iepuraș.“
(după Beverly Cleary, *Ramona*)

- Subliniază prezentarea fetiței.

2. Marchează în caseta din dreptul situației care înfățișează o prezentare proprie corectă.

— Mi se spune Micuța. Vreau să mă joc și eu!

— Haide! Suntem încântați.

— Bine ai venit în echipă!

— Sunt Andrei Ionescu, noul vostru atacant.

- Motivează alegerea făcută.

Aplic!

- ◆ Completează „cartea de vizită” cu datele tale personale.

Mă numesc _____ . Am _____ ani.

Sunt _____ în clasa _____. Învăț la școala _____

Știu!

- ◆ Pentru a fi înțeles, trebuie să formulez clar și corect mesajele.
- ◆ Într-o discuție, mă raportez la partenerul de comunicare.

Lucrez!

1. Citește fragmentul.

„În luminiș, iepurii sălbatici dansau cu propriile umbre, dar, când au văzut-o pe Zână, s-au oprit și s-au strâns în cerc ca să se uite la ea.

— V-am adus un nou tovarăș de joacă, a zis Zâna. E moș Rilă, iepurele de catifea. Să fiți buni cu el și să-l învățați tot ce e bine de știut în Iepurania!”

(după Margery Williams, *Iepurele de catifea*)

- Transcrie prezentarea pe care Zâna i-o face noului venit.

2. Citește fragmentul prezentat în stânga. Notează, în coloana alăturată, etapele activității prezentate în text, urmând modelul dat.

„Știetot propuse:

— Haideți să construim un balon de cauciuc și să zburăm cu el!

Piticii au crestat tulpina unor plante asemănătoare ficușilor și au scurs un lichid alb, numit lichid de cauciuc. După ce umplură un butoi, Știetot îl amestecă grijuliu și îi porunci lui Piuliță să aducă o pompă la care adăugă un tub lung. Piuliță începu să dea la pompă și îndată, din lichidul alb, începu să se formeze o bășică, la fel ca cele de săpun. Știetot adăuga mereu lichid, iar bășica se umfla treptat, prefăcându-se într-un balon mare.”

(după Nikolai Nosov, *Cum a conceput Știetot un balon*)

- crestarea tulpinilor unor plante

Aplic!

- ◆ Realizează, în câteva enunțuri, prezentarea unei cărți citite. Precizează titlul, autorul, personajele și motivul pentru care ți-a plăcut.

Solicitarea de informații. Oferirea de informații

Știu!

- ◆ Solicit sau ofer informații, exprimându-mă clar și concis, rostind enunțurile suficient de tare pentru a fi auzit și înțeles.
- ◆ Nu mă abat de la subiectul conversației.

Lucrez!

1. Citește fragmentul.

„Alice Lunderson și echipa ei de filmare au apărut acasă la Nick, unde familia Allen era pregătită să-i primească. Nick stătea pe capanea, între părinții lui. Reflectoarele îl orbeau.

— De ce ai inventat acest cuvânt nou, frindel? a întrebat Alice Lunderson.

— Doamna profesoară a zis că toate cuvintele din dicționar au fost inventate de oameni și că ele au sensul pe care-l au pentru că așa hotărâm noi. Și m-am gândit că ar fi amuzant să inventez un cuvânt nou și să văd dacă e așa.”

(după Andrew Clements, *Povestea frindelului*)

- Subliniază, pe text, enunțul prin care se solicită o informație.
- Scrie ce informații îi oferă băiatul reporterului.

2. Formulează:

a) informații care ar putea fi oferite în cazul solicitărilor date;

- „— Patrocle, păpușoi au și o împărăteasă: o floare mare și mândră. Îi zice Sora-Soarelui. Să ne oprim lângă ea. Ce mai faci mata, Sora-Soarelui? întrebă Lizuca.”

(după Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

- „— Tată, zise Prâslea, ai suferit atâtea neazuri de pe urma mărului din grădină! Mă lași să încerc să prind hoțul merelor?”

(după Petre Ispirescu, *Prâslea cel voinic și merele de aur*)

b) solicitări potrivite informațiilor date.

- „— Ascultă, cumetre: du-te diseară la băltoaca din marginea pădurii, vâă-ți coada-n apă și stai fără să te miști până spre ziuă; atunci smucește-te și ai să scoți o mulțime de pești.”

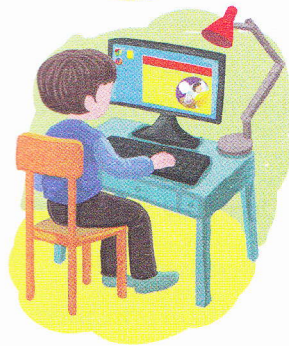
(după Ion Creangă, *Ursul păcălit de vulpe*)

- „— Eu sunt Neghiniță, gândul lumii. De mic ce sunt, pătrund în urechile oamenilor și-i ascult cum gândesc.”

(după B. Șt. Delavrancea, *Neghiniță*)

Aplic!

1. Oferă, în scris, informații despre acțiunile din ilustrații.

2. Formulează solicitări de informații despre:

- orarul unui magazin;

- conținutul unui aliment.

Cererea familiară. Cererea politicoasă. Formule de permisiune, de salut

Știu!

- ◆ Modul de adresare trebuie adaptat în funcție de vârsta, genul și relația pe care o am cu partenerul de comunicare.

Lucrez!

1. Scrie, în casetele din dreptul fiecărui fragment, **F** pentru cerere familiară sau **P** pentru cerere politicoasă.

- „— Bunico, te rugăm, mai spune-ne o dată povestea cu Făt-Frumos Măzărean!”
(după Mihail Sadoveanu, *Făt-Frumos Măzărean*)
- „— Domnule taxator, zise Emil, vă rog să mă credeți! Am pierdut banii pentru bilet.”
(Erich Kästner, *Emil și detectivii*)
- „— Așadar, pentru astăzi ați avut exercițiile de la pagina douăsprezece. Vă rog să scoateți caietele! Sarah, te rog să citești prima propoziție! a spus doamna Granger.”
(după Andrew Clements, *Povestea frindelului*)

2. Subliniază, pe text, formulele de permisiune identificate.

- „Bărbatul a luat geamantanul, mi-a urat drum bun și a adăugat:
— Vă rog să îmi permiteți să mă prezint: profesor Nicolae Dumitran.”
(după Octav Păncu-Iași, *Omul de la fereastră*)
- „— Mătușă răchită, ne dai voie să intrăm în casă la mata? întrebă Lizuca.”
(după Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)
- „— Pot să vin și eu cu voi, strigă găscanul, desfăcându-și aripile ca să se ridice în zbor.”
(după Selma Lagerlöf, *Minunata călătorie a lui Nils Holgersson prin Suedia*)

3. Scrie câte o formulă de salut pe care o adresezi:

• unui prieten;
• mamei;
• doamnei învățătoare.